

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/32/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822201428
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5822201428.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX. XX. XXXX a C. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30 794 536, deti rodičov, matka: D. E., A. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. B. XXX, zastúpená JUDr. Martinom Benickým, advokátom so sídlom Oravská Polhora 1236, IČO: 50 432 265 a otec: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. X, A., v spojenom konaní o návrhu otca na zníženie výživného a návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 3P/27/2022-78 zo dňa 01. 02. 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku I., odvolaním nenapadnutý, ostáva nedotknutý.

II. Vo výrokoch II. a III. rozsudok okresného súdu m e n í tak, že z v y š u j e vyživovaciu povinnosť otca k maloletému A. na sumu 130 eur mesačne, na maloletú C. na sumu 120 eur mesačne, počnúc dňom 15. 07. 2022, ktoré j e otec p o v i n ý platiť mesačne vopred do 15. dňa v mesiaci k rukám matky.

III. Nedoplatok na zvýšenom výživnom za obdobie od 15. 07. 2022 do 30. 11. 2023 v sume 661,95 eur na maloletého A. a v sume 496,45 eur na maloletú C. j e otec p o v i n ý zaplatiť v lehote 3 dni od právoplatnosti rozsudku k rukám matky.

IV. Týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 9P/18/2019 zo dňa 15. 07. 2019 vo výroku výživného na maloleté deti.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov celého konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Námestovo zamietol vo výroku I. návrh otca na zníženie výživného, vo výroku II. zmenil rozsudok Okresného súdu Ružomberok č.k. 9P/18/2019-31 zo dňa 15. 07. 2019 v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca tak, že otec A. B. je povinný prispievať na výživu maloletého A. B. výživné vo výške 180 eur mesačne a na výživu maloletej C. B. výživné vo výške 120 eur mesačne vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky detí, počnúc dňom 15. 07. 2022. Zameškané výživné za obdobie od 15. 07. 2022 do 01. 02. 2023 súd ustálil vo výške 647,16 eur a uložil otcovi povinnosť zaplatiť uvedenú sumu k rukám matky v lehote 3 dni od právoplatnosti rozsudku. Posledným výrokom súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Svoje rozhodnutie súd zdôvodnil s poukazom na ustanovenia Zákona o rodine § 28, § 62, § 75, § 76 a § 78, pričom konštatoval, že došlo k zmene pomerov, či už

na strane maloletých detí, resp. rodičov, a preto boli splnené podmienky na zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. V odôvodnení rozsudku súd konštatoval, že otec maloletých detí nepreukázal dôvody, ktoré by mali viesť k zníženiu vyživovacej povinnosti, naopak na strane maloletých detí došlo jednak k fyzickému rastu, ako aj k zvýšeniu ich potrieb, a preto bolo potrebné výšku pôvodného výživného zvýšiť. Konštatoval, že matka v čase posledného rozhodovania o výživnom nemala príjem, pričom tento stav ostal nezmenený, avšak maloletý A. bol v čase posledného rozhodovania v 2. ročníku základnej školy, v súčasnej dobe je na vyššom stupni v 6. ročníku, mal. C. v čase posledného rozhodovania mala 6 rokov, pričom v súčasnosti navštevuje 4. ročník základnej školy. Súd prihliadal na skutočnosť, že starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje len matka, otec sa s deťmi ani nestretáva. Na strane maloletého boli zvýšené výdavky aj v súvislosti s jeho nepriaznivým zdravotným stavom. U otca súd konštatoval, že v čase posledného rozhodovania o výživnom, aj v súčasnej dobe bol nezamestnaný, avšak je jednoznačne v jeho možnostiach a schopnostiach zabezpečiť si príjem, z ktorého bude schopný zvýšiť životnú úroveň jednak sebe, ale najmä svojim maloletým deťom. Vyživovaciu povinnosť súd zvýšil od podania návrhu, teda od 15. 07. 2022 a zároveň vyčísлил zameškané výživné otcovi do doby vyhlásenia rozsudku. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podal odvolanie otec maloletých detí. Poukázal na ust. § 365 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ CSP a dôvodil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, resp. procesného útoku a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jeho názoru je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, nie je z neho zrejmé, z akých skutočných príjmov súd vychádzal, keď ustálil výšku vyživovacej povinnosti na sumu 180 eur, resp. 120 eur mesačne k maloletým deťom. Súd nedostatočne vyhodnotil, či jeho príjmy mu umožňujú plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške 300 eur, len stroho konštatoval, že jeho schopnosti, resp. potreby maloletých detí mu umožňujú stanoviť výživné v uvedenej výške. Poukázal na to, že do 24. 11. 2021 bol vo výkone trestu odňatia slobody, následne bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a od 01. 02. 2022 do 11. 03. 2022 pracoval na základe dohody o pracovnej činnosti. Jemu ako osobe po výkone trestu sa ťažko hľadá zamestnanie, preto súd nemôže vychádzať z predpokladu, že jeho zárobkové možnosti sú rovnaké ako u osoby, ktorá vo výkone trestu odňatia slobody nebola. Uviedol tiež, že sa mu podarilo zamestnať v spoločnosti BETON RBK s.r.o. v Ružomberku a poukázal na pracovnú zmluvu zo 06. 03. 2023. Pracovný čas bol dohodnutý na 5 hodín týždenne s príjmom 4,10 eur na hodinu v hrubom. Pokiaľ by súd ponechal výživné vo výške 300 eur mesačne, je to pre neho nesplniteľné, čo bude zase len viesť k trestnému stíhaniu a obmedzia sa tak jeho zárobkové pomery. Navrhol, aby súd zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu tak, že návrh matky na zvýšenie výživného zamietne a jemu výživné zníži spolu na sumu 170 eur mesačne.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadril opatrovník maloletých detí - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, ktorý uviedol, že matka maloletých detí trvá na zvýšení výživného. Podľa jeho názoru došlo k podstatnej zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom vzhľadom na vek detí a tiež stúpajúcich zvýšených výdavkov spojených so zabezpečovaním osobnej starostlivosti o deti. Vykonal opakovane šetrenie v domácnosti, kde bývajú deti a uviedol, že spolu s matkou bývajú v trojizbovom byte, pričom manžel matky detí sa vrátil v septembri 2023 z výkonu trestu odňatia slobody. Matka nepracuje, zabezpečuje starostlivosť o maloletého A., ktorému bol diagnostikovaný ľahší stupeň mentálnej retardácie. Príjem matky pozostáva z príspevku za opatrovanie, poberá prídavok na tri maloleté deti vo výške 180 eur, výživné od otca, resp. jej je vyplácané náhradné výživné. Matka navštevuje s maloletým A. pravidelne psychiatrickú ambulanciu v Ružomberku, s čím sú spojené zvýšené cestovné výdavky v sume 20 eur mesačne. Obidve deti navštevujú základnú školu. Maloletý A. 7. ročník spojenej školy internátnej v C. a maloletá C. 5. ročník základnej školy v F. B.. Opatrovník maloletých detí navrhol návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovieť, návrh otca na zníženie výživného zamietnuť.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65 a § 66 CMP a po vykonanom dokazovaní na pojednávaní (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP vo výrokoch o výživnom na maloleté deti zmenil, tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, resp. podľa § 387 ods. 1 CSP výrok, ktorým súd zamietol návrh otca na zníženie výživného potvrdil ako vecne správny.

5. Preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu, ako aj obsahu odvolania po vykonanom dokazovaní na pojednávaní súd dospel k záveru, že sú naplnené hmotnoprávne podmienky na zmenu posledného rozhodnutia o výživnom vo vzťahu k maloletým deťom v zmysle § 121 CMP, resp. § 78 ods. 1 Zákona o rodine. O výživnom pre maloleté deti bolo naposledy rozhodované rozsudkom Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 9P/18/2019, kedy maloleté deti po rozvedení manželstva rodičov boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec detí sa zaviazal prispievať na výživu maloletého A. a maloletú C. výživným po 90 eur mesačne na každé dieťa. Zmenu pomerov súd prvej inštancie zistil ku dňu 15. 07. 2019, kedy konštatoval, že deti sú fyzicky vyspelejšie, resp. navštevujú vyšší stupeň školy. S takýmto záverom sa stotožnil aj súd druhej inštancie, keď je možné konštatovať, že zvýšené výdavky má matka s maloletým A. nielen z dôvodu, že navštevuje vyšší stupeň školy a z miesta bydliska dochádza z dôvodu špecializácie školy do C., taktiež vzhľadom na jeho zdravotný stav sa vyžaduje jeho kontrola návštevami u odborného lekára. S tým súvisia zvýšené výdavky spojené s cestovaním, resp. so zabezpečením potrieb týkajúcich sa vyučovacieho procesu. Obdobne maloletá C. je žiačkou 5. ročníka základnej školy, a teda od poslednej úpravy výživného sa taktiež zvýšili jej náklady v súvislosti s fyzickým rastom a školským vyučovaním. Tak ako aj súd prvej inštancie, aj odvolací súd vychádzal zo zisteného skutkového stavu, v zmysle ktorého mal preukázané, že v čase posledného rozhodovania matka maloletých detí bola bez príjmu. V súčasnej dobe je jej príjmom opatrovateľský príspevok. Otec maloletých detí bol bez príjmu, v súčasnej dobe je zamestnaný na dohodu o vykonávaní práce. U otca prebiehal proces tzv. „osobného bankrotu“. Z výpovede matky pred súdom súd ustálil, že poberá príspevok za opatrovanie vo výške 625,95 eur a okrem toho prídavky na tri deti vo výške 180 eur. Otec maloletých detí v zmysle pracovnej zmluvy odpracuje 5 - 6 hodín týždenne tak, že upratuje na stavbe, z toho má príjem okolo 80 eur mesačne. Okrem toho uviedol, že zbiera železo, z čoho zarobí v priemere tak 150 eur až 200 eur mesačne. Osobný konkurz bol ukončený. Podľa jeho udania má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť s terajšou partnerkou, hoci nie je oficiálne uvedený ako otec v rodnom liste (p. H.).

6. V zmysle § 78 Zákona o rodine na zmenu rozhodnutia o výživnom je dôvodom zmena pomerov. Jedná sa o dôvody, ktoré závažnejším spôsobom sa prejavujú v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozhodnutia. Nestačí úvaha súdu o tom, že doterajšie výživné je neprimerané. Pokiaľ by súd nemal za preukázanú zmenu pomerov, a to konkrétne ovplyvňujúcu možnosti a schopnosti, ako aj potreby detí, jednalo by sa o neprípustné preskúmavanie a reparáciu predchádzajúceho právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne - vývojom životných nákladov súvisiacich napr. s fyzickým vyspívaním detí, s návštevou vyššieho stupňa základnej školy a pod. Rozsah stanovenia vyživovacej povinnosti sa odvíja od odôvodnenosti potrieb, čo vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli splnené všetky základné potreby vo vzťahu k dieťaťu, ktoré je možné očakávať. Miera potrieb je rôzna a závisí od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, od výšky prípadných vlastných príjmov a pod. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých odôvodnených hmotných potrieb, ale aj na ďalšie odôvodnené potreby dôležité pre výchovu a vývoj dieťaťa (kultúrne, rekreačné, športové potreby a pod.). Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú ale reálne možnosti a schopnosti väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa.

7. Odvolací súd s prihliadnutím na vyššie uvedené zákonné ustanovenia, resp. princípy upravujúce stanovenie výšky vyživovacej povinnosti dospel k záveru, že v tomto prípade súd prvej inštancie dôvodne konštatoval, že nastala od uvedeného dátumu zmena pomerov, avšak vzhľadom na možnosti a schopnosti rodičov, resp. odôvodnené potreby detí stanovil zvýšené výživné na maloletého A. a maloletú C. neprimerane. Pokiaľ súd porovnáva predchádzajúce možnosti a schopnosti rodičov, je zrejmé, že v čase posledného rozhodovania súdu o výške výživného, kde podľa dohody rodičov sa otec zaviazal prispievať na každé dieťa po 90 eur mesačne výživné, otec bol v tom čase nezamestnaný, v súčasnej dobe má zo zamestnania príjem 80 eur, ďalší príjem má z brigádnickej činnosti pri zbere železa. Matka maloletých detí bola bez príjmu, v súčasnej dobe poberá opatrovateľský príspevok. Príjem otca sa nezmenil, preto správne vychádzal súd z jeho potenciality, keď konštatoval, že je zdravý

a je v jeho možnostiach dosahovať príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy. Pokiaľ by súd porovnal tieto možnosti a schopnosti oproti terajším (s predchádzajúcimi), nie je možné konštatovať, že tieto sa zvýšili o 100 % (s prihliadnutím na vývoj minimálnej mzdy). Za týchto okolností nemohol potom súd prvej inštancie zvýšiť výživné u maloletého A. o 100 %, preto v tomto smere je záver odvolacieho súdu odlišný. V zmysle vyššie uvedených zásad dospel k rozhodnutiu, že je potrebné zvýšiť výživné u maloletého A. od 15. 07. 2022 na sumu 130 eur mesačne a na maloletú C. na sumu 120 eur mesačne. Podľa názoru odvolacieho súdu v takejto výške je otec schopný zabezpečiť plnenie vyživovacej povinnosti bez ohľadu na to, aký má deklarováný zárobok. V tomto sa odvolací súd zhoduje s úvahami súdu prvej inštancie, že otec je zdravý, v produktívnom veku a nemá žiadne prekážky, aby nemohol dosahovať príjem najmenej vo výške minimálnej mzdy. Vzhľadom na to odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné zvýšiť výživné. Výrok, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti, potvrdil. Uvádzaný dôvod otca, že bol vo výkone trestu odňatia slobody, a preto je ťažšie u neho hľadať zamestnanie, nie je dôvodný (takúto situáciu si zapríčinil svojím správaním sám).

8. Po zvýšení výživného súd rozhodol aj o vyčíslení zameškaného výživného za obdobie od jeho zvýšenia do 30. 11. 2023. U A. zvýšil výživné zo sumy 90 eur na 130 eur mesačne. Za mesiac júl 2022 by tak mal otec zaplatiť zvýšené výživné za 17 dní, t. j. 21,95 eur (zvýšenie o 40 eur) a za ďalšie obdobie 8/2022 až 11/2023 (16 mesiacov) sumu 640 eur. Spolu za obdobie zvýšeného výživného nedoplatok (oproti dovtedajšiemu výživnému 90 eur mesačne) 661,95 eur. U C. je nedoplatok (zvýšenie o 30 eur) za júl 2022 16,45 eur a za 8/2022 až 11/2023 nedoplatok predstavuje 480 eur. Spolu potom je to suma 496,45 eur.

9. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd potom potvrdil výrok, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného a zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom tak, ako uviedol vo výrokovvej časti tohto rozsudku, s prihliadnutím na všetky okolnosti, ktoré vyšli najavo v priebehu súdneho konania, resp. na obsah vykonaného dokazovania a listinných dôkazov.

10. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov celého konania (prvostupňového i odvolacieho).

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).